

1. ΜΕ ΕΝΙΣΧΥΜΕΝΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ Η ΕΛΑΦΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Μέσο: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 06/05/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 06/05/2018

Σελίδα: 59

Με ενισχυμένη εποπτεία η ελάφρυνση του χρέους

*

Του Γκίκα Χαρδούβελη

Λογοπαίγνιο καταντά η «καθαρή έξοδος» από το 3ο Μνημόνιο. Η αυστηρή συνέχιση της εποπτείας είναι το μόνο ξεκάθαρο συμπέρασμα από την ανάλυση των δεδομένων. Αλλιώς η άποψη των δανειστών μας είναι εμφανής, ακόμα και των χωρών που διακρίνεται φιλικά απέναντί μας, και συνοψίζεται σε δύο λέξεις: «Ενισχυμένη Εποπτεία». Κείμενα με περιγραφές και υποθέσεις ενισχυμένης εποπτείας κυκλοφορούν στις Βρυξέλλες ήδη από το Πάσχα και συζητούνται στο Eurogroup.

Ενισχυμένη εποπτεία σημαίνει κάτι πολύ παραπάνω από την εποπτεία των υπολοίπων χωρών που στο πρόσφατο παρελθόν επίσης εφάρμοσαν Προγράμματα Οικονομικής Προσαρμογής. Δεν θα είναι μια απλή τριμηνιαία έκθεση πεπραγμένων μιας κυβέρνησης ελεύθερης να πράξει κατά το δοκούν. Θα περιέχει δυνητικές παρεμβάσεις στις εγχώριες πολιτικές μας εφόσον δεν πληρούνται όλοι οι στόχοι στους οποίους ήδη δεσμευθήκαμε (όπως μείωση αφορολόγητου, μείωση συντάξεων ή πλήρης εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων που ψηφίστηκαν) ή και οι επιπλέον στόχοι στους οποίους θα δεσμευτούμε ώστε να πάρουμε την πολυπόθητη ελάφρυνση του χρέους.

Η κυβέρνηση δεν ήθελε την προληπτική γραμμή στήριξης που εξακολουθεί να υποστηρίζει τόσο η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα όσο και η Τράπεζα της Ελλάδος ώστε, πρώτον, να γιορτάσει επικοινωνιακά μια «καθαρή» έξοδο. Το σκεπτικό της γιορτής βασίζεται στην υιόθεση της αμνησίας του κόσμου ή και της έλλειψης τιλήρους κατανόησης του τι συνέβη το 2015. Ποιος θα θυμάται ή ποιος καταλαβαίνει ότι η ίδια η κυβέρνηση είναι αυτή που μας έβαλε σε ένα τρίτο και αχρείαστο μνημόνιο; «Περσινά, Ξινά σταφύλια» ίως σκέπτεται.

Δεύτερον, η κυβέρνηση φαίνεται να ήλπιζε ότι αποφεύγοντας την προληπτική γραμμή στήριξης και ρισκάροντας έτσι τις τύχες της χώρας για ένα χρονικό διάστημα θα είχε στη διάθεσή της αρκετό πολιτικό χρόνο πριν τις επόμενες εθνικές εκλογές ώστε να δράσει ανενόχλητα και να ικανοποιήσει δυνητικούς ψηφοφόρους χωρίς τους δανειστές στο κεφάλι της. Αυτή η ελπίδα διαψεύδεται σήμερα.

Οι δανειστές δεν θα μας αφήσουν

ανενόχλητους. Δεν θέλουν στο μέλλον μια Ελλάδα εκ νέου πρόβλημα στην Ευρωζώνη. Θέλουν η χώρα να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις και τη δημοσιονομική πειθαρχία. Και μπορούν να το πετύχουν χωρίς ιδιαίτερο κόστος. Έχουν όπλα πίεσης, θετικά και αρνητικά, ώστε η ελληνική κυβέρνηση να συμμορφώνεται στο μέλλον.

Το προφανές θετικό εργαλείο τους είναι οι πόροι από τα μελλοντικά κέρδη ομολόγων του Ευρωσυστήματος, τα οποία ανέρχονται σε περίπου 3,9 δισ. ευρώ έως το 2022. Τα χρήματα αυτά δεν είναι δάνειο. Αιστελούν σημαντική παροχή. Είναι όμως αρκετά ώστε να πειθαρχήσουν μια ελληνική κυβέρνηση σε όσα έχει προσυμφωνήσει πριν από τη λήξη του μνημονίου; Φυσικά όχι. Οι Ευρωπαίοι δανειστές δεν έχουν αυταπάτες. Το Ξέρουν ότι τα κέρδη του Ευρωσυστήματος δεν αρκούν. Έχουν παρατηρήσει την κυβέρνηση να κλωτσάει το 2015 παρόμοια παροχή από τα κέρδη του Ευρωσυστήματος ύψους περίπου 2,3 δισ. ευρώ. Έχουν δει την κυβέρνηση να χάνει 25 δισ. ευρώ από τη μετοχική της συμμετοχή στις συστημικές τράπεζες. Έχουν δει την όλη παράνοια του δημοψηφίσματος. Και έχουν μνήμη.

Συνειπώς θα ενεργοποιήσουν επιπλέον αρνητικά εργαλεία. Ποια είναι αυτά; Είναι η φοβέρα ότι όποια μέτρα ελάφρυνσης του χρέους συμφωνηθούν θα μπορούν να ακυρώνονται αν η χώρα δεν συμμορφώνεται με τις δεσμεύσεις της για δημοσιονομική πειθαρχία και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Αυτή είναι η άποψη των σκληροπυρηνικών - και αυτή μάλλον θα επικρατήσει. Και η κυβέρνηση θα υποκύψει επειδή θέλει να πάρει κάτι για το χρέος. Αλλιώς, χωρίς την ελάφρυνση του χρέους δεν θα μπορεί να βγαίνει μόνη της στις αγορές ακόμα και τις καλύτερες εποχές.

Η ελάφρυνση του χρέους και η ενισχυμένη εποπτεία είναι ενέργειες αλληλένδετες. Όσο μεγαλύτερη η ελάφρυνση τόσο πιο σκληρή η εποπτεία. Συνειπώς, καθαρή έξοδος θα μπορούσε να υπάρξει μόνο αν δεν είχαμε καθόλου ελάφρυνση. Και επειδή το χρέος δεν είναι βιώσιμο χωρίς ελάφρυνση, κάτι που ισχυρίζεται τόσο το ΔΝΤ όσο και πολλά άλλα ανεξάρτητα κέντρα οικονομικών ερευνών, η έξοδος από το μνημόνιο δεν θα είναι καθαρή. Απλή μαθηματική λογική.

* Καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Πειραιά, πρώην υπουργός Οικονομικών